

Előfizetési díj: Postán vagy Pécssett hához küldve: egész évre 5 ft., 1-1-évre 2 ft. 50 kr., negyed évre 1 ft. 25 kr. egyes szám 15 kr. Megjelenik minden szombaton. Egyes számok kaphatók Weidinger N. könyvkeres. (Széchenyi tér).

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára: Egy négyhasábos petit sor egyeztető megjelenésért 8 krt többször megjelenésnél árlengedés adatik. Minden hirdetés után 30 kr. bélyeg díjtartandó. A nyílt tér 1 petij sora 10 kr. A hirdetési díj előre fizetendő.

Szerkesztői iroda: Ferenciek utca 22. sz. I. emelet. Kéziratok vissza nem küldetnek

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők. Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blahorn Antal úr a városi épületben, Lill János úr a budai külvárosban, Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, és Feszti Károly úr könyvkötő üzletében, Király utca (nemzeti kaszinó épület), valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadó hivatal: Taisz Mihály nyomdájában Majláth-tér 22. szám alatt.

Helyzetünkhöz.

A nyári szünetelés után újra egybe gyűlt magyar képviselőházra, ha annak többségét hazaszeretet és csak parányi alkotmányos érzet vezérli, lehetetlen, hogy elhatározó befolyást ne gyakoroljon a nemzetnek egyértelmű és nagyszerű nyilatkozata az orosz-török háború dolgában követhető politikára nézve, mely egyenes ellentétben lévén diplomatiánk által tényleg követett politikával egymás mellett fenn nem állhat és okvetlen összeütközésre vezet.

A képviselőház többségétől függ, ha valjon a nemzet kifejezett akaratához mérten követeli-e alkotmányos uton a külpolitikai iránynak megfelelő változtatását, vagy nem.

Nekünk a képviselőház többségét alkotó kormánypárt zöméhez semmi bizalmunk, de van a kormánypárt keblében még néhány politikai kapacitás, kiknek mindegyike többet nyom a latban, mint az olyan Tarai-Antal Gyula féle szavazó gépek félszáza, ezek maguktartásától igen sok függ, — ha az országgyűlésen ezek is úgy nyilatkoznának, mint a közéletben, úgy a miniszterelnök nem volna képes már sokáig üres phrasissal elűzni az interpellációkat, hanem kényszerítettnek színt vallani.

Amde vékony a reménység ahoz, hogy ezen kapacitások bátorágot vegyenek maguknak a kamarilla áramlatának nyíltan ellenszegülni és a magyar érdeklőknek érvényt szerezni. Botorkálnak ők a Scylla és Charybdis közt, lavi.oznak ideoda, a helyet, hogy egyenes irányban a józan ész és a helyzet által világosan kijelölt irányban haladjanak a veszélyek közt a magyar nemzet életérdeke által kijelölt célpont felé.

Mig ezek tépelődnek, a kormánypárt nyája indul a kolompós kormány után, nem tartva más szem

előtt, mint azon a választásnál maguknak kitűzött személyes érdekű célt, melyet csak úgy érhetnek el, ha a kormányt mindenben támogatják.

Ily képviselőházi többség nem fejezi ki a nemzet akaratát, — ily többség a nemzet kifejezett akaratának eltagadására tesz kárhözatos szolgálatot.

Pedig ezen többség fog dönteni legközelebb azon közgazdasági kérdésekben is, melyek megoldásával helyesebben megköthetése a nemzetnek utolsó falatját is kivesszik szájából, hogy megtömjék vele az örökké éhes, soha ki nem elégíthető mólókat, mely kiszabja nekik a külpolitika irányát is.

Ezen a többséget alkotó urak vezérők kormányukkal egyetemben az önérték hajhászata által oly rövidlátók lettek, mikép fel sem veszik, mert nem látják a mak módját, hogy valaha tetteikért felelősségre vonatni fognak, megszokták ők a rabságot olyannyira, hogy nem hiszik bekövetkezőnek azon időt, melyben „Magyarország saját törvényei szerint, minden más országtól függetlenül kormányoztatni fog.”

Ők maguk munkálkodnak azon akaratukon kívül, hogy ezen idő mi hamarabb bekövetkezzék, mert hogy a tarthatlan állapotok fentartására oly eszközöket szavaznak meg, melyek magukban lehetetlenek, oda viszik a dolgot, hogy önmagától összeeszkad a deákpárti bölcsesség által összetakolt, a középbal renegátjai által rothadt cölömpökkel támogatott fűzfá-alkotvány, eltemetvén maga alá azokat, kik annak támogatásáért vállalkoztak, kik annak árnyában kényelmesen kipihenni óhajtottak.

Ők lássák, mit tettek és úgy vegyék jutalmukat, a mint azt megérdemlik!

Dicsőség a török nemzetnek!

Ah, mily felséges arany pillangó lett belőle, akit taposni való hernyónak itélt Európának esőgöspikás diplomáciája!

Hogy megtanácskoztak: melyikök győzze le az időt, hogy eszükjének nem is sarka, csak kőgye érje a vesznit itélt pogány teremést!

Hogyan főzték boszorkány konyhájukban a lugot, melylyel a kiirtandónak százasod helyét megöntözték, hogy a fellelt bíbor, rongy selyem és kopott bársony ne legyen infúziója a gyűlölt kafféantól!

Hogy táncoltak haláltáncot, hogy esőköltak vízszomjázó ajkat, hogyan nyadtak a hóhér kezét!

És midőn az a „békészerető” vilódár fogékonyra tette mestersége iránt egész Európát, talákozott egy maroknyi nép, melynek a kivégzés előkészületeit gyönyörrel bámuló vezéreinek lekötötték a kezét, hogy tehetlenül álljon a hóhér munkánál. Lekötötték a kezét, de az ajkuk előbb főházbán, imaszóval, — majd mennydörgő hangon ébresztőleg oda kiáltották a kivégzendőnek: excelsior!

S az a maroknyi nép, melyre gunyt, szítót, sarat dobált a civilizáció, népjogot istent szembe kaecagó pöffeszkedés, — most örömlépettel ül azon itélet fűlött, mely hivalkodva kimondta, hogy „rajtuk kívül nincs isten, mi vagyunk a nemzeteket fenntartó ur s nemzeteket irtó hatalom!”

Van isten! Van. Örök és igazságos, ki a muszka pápát is porba teríti, ha fehér palástot ölt magára, midőn kezében a hóhér bárd, kelyhében a vér.

Van isten! Van. Örök és igazságos, ki a török pogányt is megdicsőíti, ha karjaiban a népszabadság szabályja, szívében a honszeretet, lelkében az igazság.

Dicsőség a török nemzetnek! (A. K. K.)

Török tervek.

Az „Egyetértés” konstantinápolyi levelezője, ki rendesen csak jó értesítés alapján szokott írni, három tervet említ fel, melyek szerint a dunai fejedelmégek rendezése akkép fejeztetnék be, hogy az eddigi bizonytalan állapot többé ne szolgáljon a porta hatalmának gyengítésére és az orosz invázió előnyére.

Az „uj török párt” terve, mely kivált Kossuth Lajos legújabb nyilatkozatai és a török győzelmek behatása alatt keletke-

zett és most tüzaratként terjed, az: hogy a háború szerencsés bevégezésével s nem törődve a szövetség, akadékoskodó, de annál tehetetlenebb európai diplomatiával a Moldva, Oláh és Szerb fejedelmégek az orosz protectorátus alól kivonva és önállóitva egyesíttessék, önálló helyzetükben pedig a török birodalommal barátságos viszonyba hozatnának. — Ezen egyesített fejedelmégek kormányzójaul teljesen független állami hatósággal, mondhatni souverain jogokkal, egy nevet emlegetnek, mely előtt minden magyar a legnagyobb tisztelettel szokott meghajolni. A törökök mondják: A három tartomány önálló országgá egyesítése egy lángeszű keresztény magyarbarát vezetéssel a biztosítást csak benitűket minden további zaklatástól, ez úton kapunk ellenséges sáncok helyett szövetségi erőket Havasalföldön és Szerbiában. — Ezen tervhez illően már most elhatározottan mondják, hogy mielőtt Szerbia újra háborút izen, Klapka tábornok lesz parancsnoka a szerbek ellen indítandó török hadseregnek.

Egy másik áramlat szerint a fejedelmégek ottomán hadtestek által megszállva három váli (tartomány kormányzó) vezérkormányzatára bízhatnának és az alkotmányos anyaországhoz csatolhatnának. — Az oláh és szerb hadesapatok béke idején is Kis-Ázsiában helyzetűnek el, míg a volt fejedelmégekben török katonaság állomásozna. (Tehát régi osztrák politikai mintára, mely Ausztriában is esőtörtőköt mondott.)

Egy harmadik terv, melynek követői azonban már eltérnek attól és mely csak a háború kezdetén volt erősen szóban, abból állott, hogy Törökországnak nyújtandó katonai segélyért Moldva-Oláhország és Szerbia Magyarországnak engedtesse át. — Ezen terv a bécsi politika iránya folytán el van ejtve.

Döntő körökben ezen tervekről nem nyilatkoznak, csak azt válaszolva: „A fejedelmégek viszonya a háború befejezése előtt nincs napirenden.” A katonai körökben azonban a zárkózottság nem olyan nagy, azokban kivált az önállósítási terv mellett vannak és szeretnek mielőbb a magyar lobogót látni Bukurest falain. — Moldva-Oláhország határai a Kherson foktól a Bug folyó jobb partjáig terjesztetnek ki, és az anyaország adósságainak bizonyos részét magára vállalják. — Az orosz protectoratus beavatkozásától elvonva ekkép a török birodalom nem lenne kitéve az örökös orosz bujtogatásoknak.

TÁRCA.

Pécs szept. hó 22-én.

Mi nép tolul, mi nép zajong
A tág utcákon át?
Fölverve harsány eljene
A csendes éjszakt.
Ezernyi fény, ezernyi tűz
Sugára szétragyog,
Magszégényitve fényivel
A millió csillagot.
Az ősi alkony langy szele
Ezer zászlót emel;
Lobogj! lobogj! ma ünnepet
Egy nemzet ünnepel.
Hadd csapjon az egekre fel,
A fényes éjzene,
A lelkesítő induló
S ezreknek éljene.
A nagy, dicső török hazát
Testvér ünnepli most,
A népet, mely ledönthető
Az éjszaki colost.
Csak rajta! rajta hősi nép!
Csak verd le ellened,
Hogy a holt óriás felett
Nyujthass testvér kezét.

JESZENSZKY PÁL.

Hogyan lett a kozák orosz? (Egy lap a világtörténelemből azon szlávok számarra, kik az orosz, a szlávok szabadsítójának tartják).

Az országrablásra s a civilizáció elnyomására nagy garral elindult muszka hadsereg legféltettebbnek hirdetett katonája a kozák. Hogy valóban olyan vitéz és bátor, a milyen az orosz nevelés folytán piszkos, vad és kegyetlen, az a jelenlegi háborúban épenséggel nem bizonyította be; de annyi tény, hogy hű embere az orosz. Pedig a kozákok szintén lenyugtatók az éjszakai birodalomnak. Ezeret meg ezeret mészárolt le őseik közül az orosz,

ellen, nem maradt egyebök hátra, mint elszánt védelemhez fogni. Legtöbbit szenvedtek az alsó Dnieper melletti lakosok, a miért is az Ukrajnában (u kraine, a határszélen) szervezték a tatárok visszaverésére az első fegyveres csapatokat.

Itt összegyűltek a veszélyezett községek lakosai, kik aztán a védelmet és ellentállást a „szemet szemért, fogat fogért”-féle jogelv értelmében fejtették ki, s később a védelmen túlterjeszkedve, tisztesen tolták vissza a tatárok támadásait, betörttek ezek területébe, gyilkoltak, gyújtogattak s raboltak, miért is a tatárok által „kozák”-nak, azaz: leggonoszabb rablóknak nevezettek. Sörtő elnevezés minden esetben, mely azonban, ha tekintetbe vesszük, hogy avval egyik tolvaj a másikat illeti, nem képez sértést.

A tatárok a kozákok erősbülésével egyre szelidültek s már kiengesztelődni látszottak velök, a kozákok azonban egyiket sikeres támadás által vérszemet kapva egyre üttek a tatárok területén a rabló portyázásokat, melyeken főtrekvésüket a lólopásra irányozták, mert „hadí mülveiteik” folytathatására leginkább lovakra volt szükségök.

A kozákok erejének ilyképeni gyarapodását nemcsak figyelemmel kísérték az oroszok, hanem domi előőrseiknek tartván őket, jelentékenyen támogatták is. Ellenkezőleg jártak el a lengyelek, kik a kozákokkal folytonosan feszés viszonyban állottak. A búska s gőgös lengyel nemeseket bántotta az, hogy az ukrániaiak mint kozákok önálló államalkotásra törekednek, minek aztán nem egy akadályt gördítettek útjába. Nevelte a vizskálkodást a valláskülönbség is. A kozákok a görögkeleti, a lengyelek pedig a rom. kat. hitvalláshoz tartoztak. A templomok és vallási alapok birtoklásáért egyre folytatott összekocanások s tetlegességekre fajult veszekedések mindkét részről annyira elkeserítették a kedélyeket, hogy a gyűlölet általános kitérésére várva vártak alkalmas ürügyet.

S ezen ürügy nem sokáig késett; hol gyűnyang és parázs van, egy kis szellő is elegendő a lángok fellobbantására.

A kozákok és lengyelek közt lévő

határon két földbirtokos lakott tőzomszédságban egymással, Czaplinszky és Chmielniczky, az előbbi igazi lengyel nemes, ki fenhéjázó göggel élt tönkrement birtokán, az utóbbi egy szorgalmas, munkás kozák, kinek gazdasága napról napra növekedett értékben. Czaplinszky s a környékbeli birtokosok megmozdítottak minden követ, hogy a kozákok valahogyan elűzzék s birtokát magok közt closszák, de minden törekvésök sikertelen volt, míg végre a starostának* azon jelentést tették, mely szerint a kozák földbirtokosnak nincs birtoklevele s csak bitorolja a jószágot, mely tehát a starosta által birtokba veendő.

Egy kozákkal nem sok teketóriát csináltak s miután kövér kőne is volt kilátásban, nem is vizsgálták meg az ügy mibenlétét, hanem egy szép napon kiküldött a starosta egy század pikást a kozákokhoz s per sundám-bundám kidobatta azt jószágából.

Chmielniczki türelmes és békeszerető ember volt. Nem folyamodott földieinek segélyéhez, hanem Varsóba ment a starosta ellen panaszt emelni. Magától érthető, hogy a lengyel másodfoku törvénytörés nem hallgatta meg a panaszos sérelmeit s a starosta határozatát helyben hagyta. Chmielniczky ekkor a királyhoz fordult, de ez sem segített baján, mert mint mondá, nemeseinek ezen üzelmével szemben teljesen tehetetlen.

Mélyen felháborodva s boszút forralva indult haza Chmielniczky. Birtokát azonban már a lengyelek foglalták el, feleségét és gyermekeit elűzték, őt magát pedig elfogták. Egy rövid idő múlva sikertült fogságából megszöknie, mire aztán a Dnieper melletti törzsokonait kereste fel.

Ezen eklatan eset csordulig tölté meg az elkeseredés poharát, a felkelés kitört, megölték a köztük tartózkodott lengyeleket s Chmielniczky vezéröknek választották. — Alkalmash férfit a vezérségre nem találhattak, mint Chmielniczkyt, ki a milyen elkeseredett, ép oly bátor és eszes volt.

200 ezer kozák s mintegy 160 ezernyi tatár segédsapattal betört Lengyelországba s mindenütt megverte a lengyel

* Nemesek bírja és kerületi főnök.

A találkozás.

Fontos események tartják izgatottságban folyton a kedélyeket. Alig szereztünk egyikről biztos és örömlenest hírt, már felmerül a másik és a képzőlély s bizonytalanság szállt fölélem fölére nyomásként nehezedik ránk.

Az egész európai sajtó a salzburgi rendezés-vonalat foglalkozik, mely ama meggyőződésnek ad bizonyosságot, hogy a keleti kérdés megoldásában ismét a már egyszer felsült diplomatiák kezdének kontarkodni s oda igyekeznek, hogy testvéreinket egyszerű győzelmeikben megállítsák és ezzel a jogtörő valhordák megmentését sőt talán diadalra jutását is elősegítsék.

A harcmezőről Salzburchba sietett a figyelem, hol a tőzser diploma finom hálót vetett a szatyes politikuskok, hogy ennek sikerültével a törökök által a csatásikon kivított nem remélt győzelmeket — melyek a német egységű ábrándozó ideálista kártya várát kezlik halomra dönteni — elhomályosítva vas következettséggel haladhasn kitűzött célja felé. A török fegyverek diadala veszélyt hozott, megrendíté Bismarck terveit és azokat ép a midőn már csak befejezésre várnak megsemmisítéssel fenyegeti. A győztes Törökország előbbé lépett s a birodalmi cancellár jól tudja, érzé, hogy az osztrákbirodalom ellen annak idején indítandó rabló háborúban, ha még ideje korán elejét nem veszi a dolognak, egy már újleltre ébredt s idővel az új alkotmányos aera alatt hatalmas fejjelődött Törökországgal is kell majd számolnia, mely a terv győzelemre jutását legalább is kétséssé fogja tenni.

A vasember tehát intrikus szerepet játszat magával szívósan ragaszkodva terveizhez: és tény, hogy a hálót terveinek megfelelőleg pompásan ritka ügyességgel vetette ki áldozatára. Bismarck Andrássy a hízleges hangjával takart kelepébe, rá ment-e a lépére, melyet a vén ravasz diplomata nekizajongoz balek politikuskok tett ki — arról nincs határozott tudomásunk. — Együtt ültek, négyesem közt suttogva tanakodtak az augurok, de hogy mit végeztek? ahhoz persze nekünk semmi közünk. Miért is törődünk mi a haza, a birodalom sorsával? Örtülünk ha száz milliókat áldozhatunk minden évben a hadi budget molochjának és milliókat adhatunk uchatikusokra. Elég, ha elvonják utolsó falunkat, koldus botra juttatnak, csak hogy fényes hadsereget szervezhessenek, de nem azért, hogy ezzel érdekeinket, tüzhelyün-

hadakat, úgy hogy a lengyel országgyűlés készséggel fogadta el az általa tett békefeltételeket. A kozákok úgy politikai mint vallási tekintetben teljes szabadságot nyertek.

Örvendve a kivított győzelemnek s szabadságnak, csakhamar a szélrózsa minden irányra felé oszlott szét a kozák hadsereg. Minde ki tűzhelyét kereste fel s nem is gondolt háborúra. Ekkor a lengyelek semmisnek nyilvánították a békekötést s a kozákokat ujonnan szervezett haddal késztelték megtámadni. Chmielniczky a meglepetés zavarában s a veszély közelsége miatt nem gyűjtötte össze embereit. Az oroszoktól kért tehát segítséget, mit ezek nem is adtak, örtülve hogy Ukrajnában lábat vehettek. A lengyelek elláttak most a háborútól. Oroszország pedig a nyújtott segélyért — teljes szabadság biztosítása mellett — fenhatósága alá kerítette a kozákokat.

A kozákok kevéssel száz éven túl valóban teljes önállósággal éltek is az orosz védelme alatt. De idővel egyre nagyobbodott köztük az orosz befolyás s a törökös országot és népet oroszosítani s midőn II. Katalin cárnő egy új kozák letman szentesítését megtagadta s annak meghozatalát saját önkényének tartotta fen, nyilván való volt, hogy a kozákok földjét Oroszország egy részének tekintette a cárnő. Az ősi jogok védelmére borzasztó mérvben tört ki a lázadás, de a moszkvítai birodalma már óriássá nőtte ki magát, mely ellen hiába küzdöttek a felkelők. Ezekre ment azok száma, kiket részint lemészároltak az oroszok, részint pedig Szibériába hurcoltak. 1775. évi aug. 3-án jelent meg II. Katalin azon nevezetes ukáza, mely a kozákok sorsa felett egyszer mindenkorra döntött: „Mi isten (?) kegyelméből stb. ezennel kötödmásra hozzuk, hogy a spórágiai szétasz feldúltuk, a legbűnösebb béketlenkedőket, bujtogatókat és vezéreket, számszerint hat ezert (?) kiirtottunk a föld színéről. Fájj ez anyai (!) szívünknek, de miután minden enyhe eszközt sikertelenül használtunk, nem maradt egyebünk hátra.” S ezzel vége volt, a kozákok — oroszokká lettek!

Z-y.

ket védjük meg, vagy a világ sorsára döntő befolyással bírnak, hanem, hogy egy millió katonával nagy hatalmat játszó parádéozhassanak s annak idején meghunyászkodva hűvelyébe tegyék ismét a nagy hetikén esőrtett kardot és meg se merjünk mozdítani, ha Bismarck ö hercegének homlokát méltóztatik ráncsa szedni. Mindezekért azután csak úgy nyögünk a teher alatt, elveszik alólunk az egyetlen pártot, melyen munka után fáradt testünket pihentetjük, és újra állunk utolsó rongyunkat.

Oszelleitek — tanakodtak szép eszesen, de százat egy ellen, hogy Andrást a legyőzött és vesztes fél. Hiába kürtölték az ellenkezőt a fülhivatalos nyalakodók, hasztalan igyekeztek oly színezetet adni az egész légyottnak mintha „nobil visit”-et csinált volna a kölléger Salzbürgban, — mi megváltunk győződé arról, miszerint nagy dolgok történtek a „Hotel Europe” szerény terméiben s hogy nem csalódtunk igazolja ezt Andrástnak a királyhoz menesztett két sürgönye, és a nyomban a találkozás után Bécsben a király elnöklete alatt összehílt miniszteri tanács, mely bizonyára nem ül oly sürgősen össze, ha Salzbürgban csak holmi, kávésnékek által megszokott discursust folytatott volna a kétvért államférfi.

Jól tudjuk, szomorú előzmények elélték meg bennük a hitet, hogy Andrástnak nincs önálló keleti politikája, hanem csak a vas ember utasításai szerint eslelekszik. Gyönyörű tanácsok voltak az eddigiek is az igaz, és Andrást mégis hiven teljesítette a ravasz mester parancsait: — de eljött az idő a midőn eljárt érve a öző diplomata farizusi tekintettel fogja hűséges tanítványának fülébe sügni: A mér megtegte köteleességét, a mér mehet.

Elfogott a mester utasítása, instructio, végére járt a „kroki,” az utolsó kártya is már kíván játszva, és most új „ordre”-t könyörögni és átvenni sietett Tisza-Dobrol Salzbürgba az osztrák-magyar birodalom hatalmas kölligymisztere.

Uj instructio, — tehát mégsem volt elég? Nem volt elég, hogy a boszniai menekültek (?) e rongyokba burkolt proletar rabló népet saját vérünkön táplálva szitottuk a hűten alttalvóló lázadását; nem volt elég a kleki kikötőt elzárnai, nem a Dana szabaddá tétele iránt Konstantinápolyba küldött püffeszkező dorgatorium; sőt még az sem volt elég, hogy a törökök által állított elkövetett kez eneségek ellen — Bismarcknak contra — fenyegető hangon írt jegyzékben nagy büszkén tiltakoztunk. Mindezt nem volt elég a mesternek, habár megen ódták, hogy Fiumében gyártsák a gyilkoló eszközöket saját testvéreink kiirtására, s a birodalom területén keresztül szállítsák a fegyvert, melylyel leghűbb és legtermészetesebb szövetségünk szívén üt halálos sebet a barbár szolgáló had. Nem volt elég, hogy zsebre raktuk a szerbek henegezését s megelégedtünk azzal, ha a serb Cavour alázatos pófát vágva mentegetőzött az ismételt elkövetett sérelmekért, sőt még az sem, hogy elég loyálisak voltunk, e nagyarágott hűten nért iránt és befolyásunkkal megóvtuk a tökéletes megsemmisítéstől. Mit akarnak még többet töltni? Nem vagyunk-e szigorúan semlegesek, még pedig jóakarólag Oroszország iránt? Nem ez mind kevés, ma már annyira felbátorodtak látva meghunyászkodásunkat, hogy egyenesen azt merészlik követelni, miképen fejezzék ki az oroszokhoz való jószomszédos viszonyukat, hogy ily minden oldalról megtagadva önmaguk segítségét a természetes szövetségünk megsemmisítését. És Andrást? — engedett mint mindig — a mester parancsának s így a szerbek actioiba lépésének esetére meg sem mozdulunk. Vigyázzon magára Andrást, mert a jóbarát alárcsa alatt a legravaszabb ellenségé lakozik.

De mit törődik ezzel Andrást? kinél többet ér Bismarck hízegő szava dicséri-adjája, egy egész nemzet imponálás rokon-szenyénel, tünetésénél s kinek veszélyes politikáját hiába ostorozza a sajtó rámutatva a történelem azon lapjaira, hol megdöntenél igazságként van feljegyezve, hogy Német, Olasz és Oroszország alattomban ellentét elcsúszó vasát s csak idő kérdése az mikor és melyik fogja előbb a rablóháborút megindítani. Mind hasztalan — a szatőcs politicus — rá sem heredit. Csak kövesse hát a salon diplomata a birodalmi cancellár parancsait továbbra is; áldozzon fel mindent a hármas szövetségnek, áldozza fel Törökország integritásával az osztrák-magyar birodalom jövőjét is; de utni fog a számadás órája mielőtt a mér még befejezve lenne és lesz még ereje a nemzetnek a hármas szövetség ölelé karjaiból kibontakozni s a szabadon lélekező nemzet büntető karja bizonyára utol fogja érni a gyáva politicusakat.

Csak kövesse Andrást tuskók-bokron keresztül a vasember utasításait — kár is volna „bolondságokat csinálni” de a nemzet melynek elméjét és szeme világát nem homályosították el a hízegő szavak tisztább lát és nem fogja nyomdokait követni. A magyar nemzet már rég megelégette a német barátságot és inkább ohajt ma számolni ellenségeivel s leendő gyilkosaival — midőn a győzelem esélyei jóval nagyobbak mint évek mulva, ha Törökország megsemmisítése már ténynyé vált, — ha egyébként államiléltünk jövőjét biztosítani nem lehet.

Inkább áldozunk ma győzelem reményében vért és vagyont, mintsem évek

mulva kétségbeesett harcban pusztuljunk el vég nélkül. Ma még vannak legalább lehetnek hatalmas szövetségeink s ma eleneink is győzömbek, késztetlenebbek mit évek mulva lesznek. A hármas szövetséget az angol, francia, török és osztrák-magyar szövetség tökéletesen pótolja. E szövetségben keresse Andrást a birodalom biztos jövőjét, hozza létre e szövetséget és egy elenyészett nemzet fog újra feltámadni s ez az új életre ébredt nemzet — a hős lengyel nemzet örök emléket fog emelni nevének. Üsse fel Andrást a történelemnek lapjait az örökösödési háborútól egész Köniigráztig és szakítson Németországtól kétszínű politikájával s törekedjék oly nemzetek koalícióját létre hozni, melyeket velünk egy — és nem ellentétes érdekek vezérlelnek, különben ha nem szakít eddigi politikájával a történelem fog egykor iszonyu bosszút állanni és örömmel fogja véres betökkel feljegyezni egy hatalmas birodalom elenyészését lapjára, mivel az általa megörökített megmáshíthatlan tényeket ignorálja feltétlenül bizott Bismarck alattomos és kétszínű barátságában. *Polgár József.*

A somogy megyei népgyűlés küldöttségének a felirat átadásakor a miniszterelnök így válaszolt: „En a népgyűlés kérvényét, mint a nemzet fiait közt levő áramlat jelvényét bizonyán figyelembe fogom venni, s meg vagyok győződve, hogy ha netán a népgyűlés kérvényében helytlen nem levő egyes kifejezések fordultának elő, az csak a szerkesztés gyorsaságának eredménye. — Különbösen arról is meg vagyok győződve, hogy a cél, mindnyájunk célja egy s ez nem lehet más, mint a monarchia és Magyarország érdekeinek minden viszonyok közti megóvása; de a percek, a kellő percek és az eszközök megválasztani — ez, azt hiszem, meg fogják engedni — kötelessége s igen nehéz kötelessége azoknak, kik isten, a nemzet és haza előtt az eredményért felelősek!” — Ezen felelet magában elég türes phrasa, a hivatalosan közzé tett eme felelet azonban igazítva van, mert a jelen voltak így adják a fent ritkított passust: — „a mennyiben pedig a népgyűlés kérvényében a kérvényezési joggal ellenkező kifejezések fordultának elő,” — Ezzel kétségbe akarná vonni a népgyűlés jogát a kormány eljárásának bírálására és bizalmatlanságának kifejezésére, úgy látszik azonban, a miniszterelnök maga belátta tévedését és megigazította szavait.

Orvontúzeket gyűjtöttak a török győzelmek ünneplésére a lefolyt héten: Pozsony, Léva, Szatmár, Főth, Jász-Berény, Baja, Szabadka, Kaposvár, Szigetvár, Szegvár, Aranyos-Maróth, Eger, Esztergom, Félegyháza, Hajmáskér, Nagy-Kanisza, Kézdí-Vásárhely, Körömend, Nagy-Károly, Putnok, Rozsnyó, Rutka, Szécsény, Sz.-Udvarhely, Békés, Csáktornya, Tokaj, Trencsin, S.-A.-Ujhely, Érsek-Ujvár, Nagy-Mihály, Csorna, Szeged, Ó-Zolyom, Besztercebánya, Gyöngyös, Adony, Kaloesa, Rákospalota, Atsó-Lendva, Letenye, sat. — Már alig maradt el egy jelentékenyebb község is az általános nemzeti közérzetlet eme kifejezésével.

A pápai nuntiusról, ki Lembergben időzött, írják, hogy ott az arisztocratia körében mozgalmat indított meg oly célra, hogy a leendő békekötés alkalommal az oroszországi katolikusok jobb védelme biztosíttassék. — Az agitató é irányban már nagyban elterjedt. — A lengyel lapok örülnek a magyar képviselőházban tett interpellációknak, hogy éber figyelemmel kísérik itt a keleti eseményeket. A mit nem volt szabad a galiciai országgyűlésnek feliratilag nyilvánítni, azt majd a magyar országgyűlés megteszi. — Eit várják. — A hadi cikkeket szállítása a galiciai vasutakon orosz részre egyre folyik, de azért az osztrák kormány még is semlegesnek mondja magát! — Mikor sújtja le elvégre az isten büntetése a hazug, képmutatókat?

Az arzenali elkszkasztás (Uchatius ágyukészítési titok) ügyében értesítenek Bécsből: Az eddigi vizsgálatokból az tűnik ki, hogy kémlélőnek egyedül a német ataché tekinthető, s hogy az olasz katonai ataché német kollégájától csak másolatokat kapott.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház szeptember 21-iki ülésében a kisebb polgári peres ügyekben való eljárásról szóló törvényjavaslat került már harmadik ízben a ház elé. Teleszkj István előadó ajánlja a törvényjavaslat elfogadását, mely azon célt tűzte maga elé, hogy a jelentéktelen polgári peres ügyek egyszerű, gyors és olcsó elintézésében részesüljenek. Horánszky Nándor hosszabb indoklás kíséretében határozati javaslatot terjeszt elő, mely szerint a törvényjavaslatnak a központi bizottság által megállapított szerkezte a jogügyi bizottsághoz küldéssek azon utasítású, hogy azt alapjában átdolgozva terjeszse a ház elé. Horánszky az átdolgozás alkalmával azon elveket kívánja szem előtt tartani hogy a kisebb polgári peres ügyekben rendszerint a járásbíró bíraskodjék s csak ott hol a közigazgatás hátráltatása nélkül lehetséges a jogbíróról illetőleg a közigazgatási járás (szakasz) első tisztviselőjét, ha elméleti bírói vagy jogtudományi államvizsgát tett vagy bírói hivatalt viselt, a helygyminiszter beleegyezésével az igazgygyminiszter a király nevében bírói hatósággal ruházza fel. Továbbá, hogy a községi bíraskodást gyakorló közegek ité-

letével eldöntött ügyet a meg nem elégező fél a járásbíró elé viheti és ez esetben a végrehajtás biztosításon túl nem terjedhet valamint felelőse kizárásával a hozott ítélet ellen csak semmisségi panasznak legyen helye azon törvényszékhez, melynek kerületében az illető bagatell bíróság székhelye fekszik. Molnár Antal ezen határozati javaslat kinyomtatását és ezzel a tárgyalás felfüggesztését indítványozván a ház Simonyi Ernőnek azon helyes ellenvetése dacára, hogy az elhalasztás a törvény létrejöttének megakadályozására szolgál csak ürtügyl elhatározta a tárgyalásnak hétértőre való halasztását.

Hétőn azaz szeptember 24-én folytatott a kisebb polgári peres ügyekben való eljárásról szóló törvényjavaslat. Komjáthy Béla a bagatell ügyek elintézésére a jogbírókat tartja hivatott közegnek nálunk, szerinte csak a jogbíró képes a polgároknak otthon költség nélkül igazságot szolgáltatni. Tomesányi László határozottan ellene van a jogbíró bíráskodásának, mert a semmire rá nem éro jogbíró erre alkalmasnak nem tartja. Jászédyi ellene van Horánszky és társai javaslatának. Percel Béla a maga részéről hozzájárul Horánszky javaslatához, mert újabb időben mik a törvényjavaslat a különböző stadiumokon áment, annyi teendő ruházottat a jogbírókra, hogy azok a bagatell ügyeket gyorsan el nem intézhetnék vagy pedig személy szempontokra volna szűkség. Erre Simonyi Ernő kijelenti, hogy a határozati javaslatához hozzá szólni nem fog, de az igazságygyminiszter eljárását helytelennek nyilvánítja mert magyarán mondva a miniszter úr bolondá tartja a képviselőházat, benyújt egy törvényjavaslatot és a helyett, hogy azt egyszerűen visszavenné, mikor a ház annak tárgyalására akar becsajtkozni azt mondja „hja kérem én most más nézetben vagyok?” Ez nem járja, méltóztassék a miniszter urnak a hánször tetszik nézetét változtatni, de ne kívánja, hogy egy törvényhozó testület a maga nézetei tekintetében szinte így járjon el. Hosszabb vita után azután Horánszky javaslata elfogadjatik és a törvényjavaslat a jogtgybi bizottsághoz utasítatik.

Tisza Kálmán a keleti kérdésben s szerbia hadikészülődésére vonatkozó interpellációkra tegnapelőt válaszolt. A kormány politikájáról adott felvilágosításokra s válaszaira elmondhatni, hogy: köd előttem, köd utánam. A mi Szerbiát illeti erre nézve nem árulhatja el — így mondá a miniszter — a kormány politikáját, melynek titokban tartása nagyon is érdekünkben áll. (Vajjon?) A miniszter válasza senkit sem elégitett ki, és még is tudomásul vette azt a ház többségét képező mameluk sereg.

KÜLFÖLD.

Franciaországban Mac Mahon manifestum általános felháborodást keltett. A „Temps” azt mondja, hogy enél megvalószínűbb még soha sem ért valamely nemzetet. A képviselők választásának határnapja october 14-ére van megállapítva a kamarákat pedig november 6-ára hívja össze a rendelet. Gambetta párben a felsőbb bíróság elvetette az illetékeség ellen tett kifogást és az első bíróság ítéletét behagyta. A republicanus lapok határozottan állítják, hogy Grévy elvállalja Thiers helyét a párisi IX. kerületben.

A párisi republikánuslapok Thiersnek egy rendkívül terjedelmes manifestumát is közlik, mely a (párisi) 9. kerület választóíhoz van intézve.

Thiers az egész manifestumot maga írta de csak első részét revidálta. Az okmány változatlanul tettetett közzé. A manifestum igen határozott módon kifejti Thiers ismeretes eszméit, igazolja mindenekelőtt a feloszlott kamarát, dicséri annak mérsékltségét és bölcseségét, aztán kimutatja, hogy ez a radicalismus vádját nem érdemli meg; kifejti azon indokokat, miért ad ő előnyt a köztársaságnak, s hogy a monarchia miért lehetetlen. Thiers elvihetetlennek jelzi a helyzetet, mivel a köztársaság antirepublikanus hivatalnokszemélyzettel van ellátva, s ezt mondja: „A köztársaság oly férfakkal; kik virágzásra akarják azt juttatni, szűkséges kormányforma Franciaországba.

Thiers határozottan tiltakozik a május 16-iki tény és annak okozói, valamint az új kamara feloszlása ellen, s ünnepelesen hangsúlyozza, hogy a nemzet souverainitását csak a köztársaság által lehet érvényesíteni; ez elv megsértése bitortlás lenne.

Thiers ragaszkodik a választás és a sajtó szabadságához, s ez eszméket a következőleg foglalja össze: „Nemzeti souverainitás, köztársaság, szabadság, lelkiismeretes törvénykezés, vallásszabadság és béke.

Olaszország. A pápa állapota folyvást aggasztóbb ennekfolytán az olasz kormány előkészítleteket tesz a conclave szabadságának biztosítására.

Németországban a salzburgi talléközál foglalkoznak a lapok, melyeknek legnagyobb része de különösen a „Berliner Tageblatt” azt hangoztatja, hogy Ausztriára nézve mind politikai mind nemzetgazdasági szempontból nagy áldás lenne, ha Andrást a törökbarátok sarkantyúsasainak ellenáll, ha Szerbiát nem akadályozza meg az actioiba lépéstől és ha beavatkozás helyett szigorú semlegesség felé hajlik. (Hát Németország terveire ez nem volna áldás?)

Számos kitűnő állásu lengyel — mint egy bécsi lapnak Posenből távir-

jük — egy titkos komitéto következő felosztást tett: „Tisztelt kolléga! Közög az idő, midőn az 1863. évről revanche-t veszünk. A városi bizottság parancsára felosztatik a titkos nemzeti komitéto, hogy bármikor kész legyen, amint erre parancsot veend, társával a megjelölendő helyen megjelenjen. Posen, 1877. szept. 10-én“

A háboru.

A mult heti győzelmek után a csatá-teren egy kis szünet állott be. Az oroszok plevnei vereséget még mindig nem heverték ki és hogy újra támadhassanak új erőket vonnak magukhoz. A garda már megérkezett Bulgáriába; egyik része a caezárevits seregét fogja erősíteni és Biélához masiroz, míg a másik Plevna ellen fog harcolni. Plevnána most csak kisebb esete-paték történnek, de döntő harcok ismét legközelebb várhatunk. Ozmanbasa is el van készültve, — idejét nem töltötte tétlenül. Sefket pasa, miután egy orosz-hadosztályt utközben megvert 20.000 harccsal tömémenten munícióval Plevnába érkezett s ezzel Ozman pasa erejét tekintélyesen növelte.

Mehemed Ali stratégiai sakhuzásokkal farasztja az orosz hadsereget Bielnál — úgy hogy azok már fejüket veszítették. — Orosz főhadiszálláson szörnyen nagyra vannak a 21-én Csairkjőnél vívott utközet kimenetével. Ez utközöt azonban nem volt egyéb mint Mehemed Ali által személyesen vezényelt kémszemlének következménye, mely kémszemlének, egyedül eljá csak az volt, hogy oroszok hadállását és haderejét kipuhatólják, miért is Mehemed Ali látva, hogy egy tekintélyes orosz hadosztal indul ellenök (azt gondolták főtamadás lesz) visszavonult. Most az oroszok e visszavonulást nagyszerű vereségnek hirdetik, — de azután csakhamar hozzá teszik, — másnapra új támadást várnak.

Mehemed Ali hadseregének zöme, — ha a hírek hitel adhatunk — azalatt még Mehemed Ali által személyesen vezényelt erős kémszemle tartott az orosz győzömb hatálásokkal megkerülni igyekeztek a Jantra túlsó oldalán, mely hírek azonban annál inkább valónak kell lenni, mert Mehemed Ali csak azért vezényelte személyesen a kémszemlet, hogy így az oroszokat tévedésbe hozza és ez annyira sikerült, miképen az oroszok nem tudják, hol van a török hadsereg zöme s honnét várhatják a főtamadást. E tudatlanság és bizonytalanság miatt természetes — hogy folyton majd egyik majd másik irányban kénytelenek masirozni s ha majd kifáradtak ezen önkénytelen mars-routban akkor csap reájuk Mehemed Ali.

Az orosz cár a legközelebb haditanácsot tartott, melyben az ön határozottá, hogy még egyszer szerencsét kell próbálni és három főtamadást intézni u. m. Biela-, Plevna- és Szipkánál, ha az itközetek az oroszokra nézve kedvezőlenül fognak megessni, akkor megfújják a retiradót és a „Tej már most vissza szép hazába vert seregem” dallamai mellet fognak kivonulni önkény(?) Bulgáriából. Adja Isten, hogy egy legyen, csak hogy a mi a visszavonulást illeti arról még nem szólhatunk olyan határozottan vajjon miképen fog sikerülni, — ép most érkezett egy örvendetes hír, melyet különben Bukürestből táviratik, hogy egy török sereg megszállt Szilisztria átléteében a román területen egy a természettől szilárd és Szilisztria ágyú által védett pontot. A törökök eshetőleg a galac-bukareseti vasutat megszakítani szándékoznak. Ha e hír való és az itt operáló töröksereg csak kissé is tekintélyes, ugy nem tudjuk ennek az oroszokra való végzetes következményeit egyelőre belátni.

A Sipka szorosban a harc egyre tart; — Azsiából újabb hírek nem érkeztek; általában pedig az orosz időjárás már akadályozza a hadműveleteket.

Legújabb.

Konstantinápolyi távirat szerint Plevna ostromzára teljesen meg van törve. Ozman pasa megerősödbve összes hadait a muszkákra vezette. Nagy csata vette kezdetét.

Szentpétervári távirat szerint a muszka hadsereg eddigi vesztesége holtak és sebesültekben 100,000 embernél már többre rüg. — Ehez nincsenek számítva a betegek és betegesekben elhaltak. — A teli hadjárata folytatják az előkészítleteket. — A jégzajlás ellen vas-ponton-hidat állítanak a Dunára. Töleiben tábornok feladata lesz a teli táborozás idején a hidők védelme.

Bécsi katonai körökben Plevna felmentését oly hadászati ténynek tekintik, mely az idej muszka hadjárat sorsát már eldöntötte.

Távirat.

Tegnap este távirat érkezett hozzánk, mely azon örömdetes hírt tartalmazta, hogy Ozman pasa a mult heti többszöri orosz támadásokat győzelmesen visszaverte. 8000 orosz elesett s 3 ágyút veszítettek. A legutóbbi támadásban az orosz gárdisták is résztvettek. Plevna keleti posítói ellen intézett támadásuk győzelmesen visszavertet. 1500 gárdista maradt a csatátereken.

A kivilágítás Pécsétt.

Pécs kitétt magáért mult szombatn. Alig hiszük, hogy a török legutóbbi győzelmét fényesebben tisztességesab komolysággal s mégis határtalan lelkesedéssel ünnepeleék volna meg akárhol is. Az ün-

nepely napján a borongós eső idő ellenére is már kora reggel ünnepléyes színt öltött városunk. Mindezzel a kivilágításról beszéltek, a netán érkezett újabb hírek után tudakozódtak, kinttették a zászlókat s előkészítleteket tettek a kivilágításra. Elke-kintve a kedvezőlen idővel, az ünneplé-nyek legfényesebb sikert jósoltunk. És nem csalódtunk. Délután s este felé szünetelt Jupiter Pluvius, minék következtében már 5 órakor kezdett a község a fötérre gyülekezni. Fel hét órakor 7 taracklövéssel az ünnepléy kezdtét jelezték. Ekkor Jilly Alajos úr 150 drb fáklyát osztott ki a város házában a község közti, mely innen Jilly úr szakavatott vezérlete s a városi zenekar kísérlete mellett a Ribay kávéház elé vonult. A kávéház erkélyén a pécsi dalárda egy gyujtó harci dalt énekelt el, melyet az e közben 8—10 ezere felszaporodott község egész „éljen” és „csok jassá”-val fogadott. Ezután polgármester úr lépett elő az erkélyen s stentori hangon rövid, de talpraesett beszédet mondott, fejtegetve abban az ünnepléy célját, végül pedig arra kérte a jelenvalókat, hogy mindnyáján egyézt s egy mindnyájaért örködjék, hogy az ünnepléy komolysága u. n. lelkesedési túlespongasok által meg ne sértséssék. Polgármester úr e tapintatos eljárásának vala is megajánlja, a mennyiben az egész ünnepléy alkalmával a legkisebb rendtelenség sem fordul elő.

Megragadó volt az, midőn az ezerek torkából fakadt lelkesítő örömhangozok végig zúgtak a fötérre nyíló utcákon.

A menet — élén magyar, török és városi zászlóval, a fáklyásokkal, a tűzoltókkal, a városi és népezenekarral — kevéssel 7 óra után indult meg a fötutának innen a sörház-, Maria-, iskola-utca, régi buzatér, a Ferenciek-utca át vissza a város házához.

A menetben a város lakosságának minden rétegét láttuk képviselve. Még a közső hadseregbeli bakák és lovúelek is nagy számmal elegyedtek a község közs s közülök nem egy kiáltotta harsány hangon: éljen a török! éljen emi vagy ama török hadvezér. Bátran kiálthatták azt a jó fiúk, mert ez estén katonatisztet nemcsak a menetnél, de az egész városban nem lehetett látni. Ablak egy sem zúzott be. De nem is volt erre ok. A merre a menet vonult csak 3 épület nem volt kivilágítva: a katonai kórház, a pénzügyi igazgatóság épülete és ugyancsak a főttáca- egy kereskedő háza, ez utóbbi sőt leti ablakaival találon jellemezte sötét lelkiismeretét. A kivilágított középületek közül a városház, az izr. templona s a püspöki residentia tűnt ki. A mily nagyszerű látványt nyújtott a belváros, ép olyan megrható volt nézni a külvárosok legféltre-esőbb zig-züg utcáit, melyek legszegényebb kunyhóinak ablakában is pislogott, ha más nem egy 2 korcs fagygyu gyertya vagy egy kis petroleum lámpa. Volt akárhány olyan is, ki udvarban lakva, udvari ablakába tett ki világót.

Este kilenc óra felé ért véget a menet, melynek ily hamar történet befejezését a megerdett eső okozta. A nagyközönség a legnagyobb rendben felkereste otthonát, azok pedig, kik a banketten résztvétetni szándékoztak, a Scholtz-féle söresarnokot, hol két száz személyre volt terítve. Megjelentek vagy száz hatvanan. Az estélyen feszelen jöködv, hazafias lelkesedés s öszirre öröm uralkodott. A felköszöntések sorát polgármester úr nyitotta meg egy rövid, de eszmegazdag diétióban elteve — a török nemzetet, mihez a jelenvaló harsogó „éljen” és „csok jassák”-kal hozzájárultak. A második toaszt

Jakab István

üggyél úr mondotta, körülbelül a következők: Uraim! Mohács és Szigetvár központján ma örömtűzek lobognak a felhold diadalán, s ott negy fel századdal ezelőtt a felhold homályosítá el a magyar napot, itt a magyar hősiesség vetett árnyat az Ozmán győzelemre 311 évvel ezelőtt.

Azon félelmedre ének, mióta szomszédunk lett a török, több mint fele élethalál tusában folyt le e két nemzet között. Több harsosunk hullott el egymás ellenében, mint a mennyivel ma egymásért sikra szállhatnánk.

És ma lehetnek s bizonyosan vannak egyesek, de nincs rajtunk kívül nemzet, mely országosan nyújtana testvérkezét a vérázta föld bajnokainak. Akaratlanul merül fel tehát a kérdés egy részről:

Gyűlölet vezette-e e hajdan keletnek e két nemes rajzját egymás ellen századokig dúló harera? vagy a honszerelmének véres versenye volt, melyben egyik a másikat feltülmulni küzdött saját hona iránti véráldozatban? vagy egy álmodott, tán sejtett testvéri közös érdek össze forrasztó anyagául omlott össze a tengernyi vér?

Más részről: mi az, mi török tuskók-tól kormosult váraink dülledekeit szüntűgy mint virágzó városaink és falvainak Ozmán hős népének diadalhírére magyar örömtűzekkel ragyogtatja körül?

Az-e, hogy nálunk nélkül értünk is, saját hazájában hazánkért is, vivja titáni haracát? Nem. Ez önzés volna. Az nem gyujt világot, sötétséget keres, titkoszatos kétértelműségben rejtőzkedik — sóhajként nyújtja kezét — nem a küzdő testvéreknek — de a zsákmány után.

Az-e, hogy hálával tartozunk az ügynevezett pogány nemzetnek, mert keresztény szeretettel fogadta, véde keresztény ellenei ellen menekültjeinket? Nem. A háláért szegénylős. Nem akarja bevallani egykori ötlenségét, hogy megmentését, létét, tán mostani hatalmát neki kell kö-

— *Negyedőes tisztelt előfizetőink, kiknek előfizetése e hó végéig lejárt, figyelemmeljünk az előfizetéseik szives megújítására, nehogy a lap szétküldésében késedelmet szenvedjen.*

— *Hasásághoz a földmivelés-, ipar- s kereskedelmi miniszterium megküldte a burgonyarovar viasz-átvitelét. Az ügyes intézkedések a veszedelmes bogarat külföldre fejlődési állapotba átvittetik föl. Aki szeretné meglátni, a városnál megmutatják.*

— *A sz.-lőrinci lövészgyűlés díjjakra még következő adakozások folytak be, u. m.: N. Majláth György 6 Excell.-ja 2 db 20 frankos aranyat s 4 db ezüst forintot — továbbá Czirer József és Priek Vince urak egyenkint 10 forintot adományoztak; mely adományokért ez által is hálás köszönetet mond a rendező bizottság.*

— *A „Pécsi tanító-egylet” választmányi határozat folytán folyó évi október hó 13-án a belv. tanoda helyiségében délután 1½ órakor köz- és tisztújító gyűlést tart, melyre úgy az egyes tagjai valamint a tanügyi lelkes barátai is tiszteletjesen meghívotnak. Targyai: 1. A pénztár fölteljesítéséről másodízben kiküldött bizottság jelentése. 2. A kormány által megjelölt feladatokról közlött alapdokumentumok megvitatása. 3. Tisztújítás. 4. Intézkedések. Pécsett, 1877. szept. hó 25. Szűcsök Mihály egyli. főjegyző.*

— *Rablótársaság. Csütörtökön délután 5. óra tájban a minai koresnói Pécseről haza utaztában a minai országot hegnyergén egy pécsi külvárosi öltözékben volt két csóví fegyverrel ellátott ember által megámadatatott azon követeléssel, hogy pénzt adják át. A koresnói eltagadta, hogy pénz volt nála, de ez nem használt, a rabló jól volt értesítve, mert még egy századot átadása után sem nyugodott meg és midőn a megámadatatott a kocsirol leugrában volt a rablót megátadta, az fegyverét elcsípte a koresnói orrárt súrolva, balfőlet keresztül lötte, aztán pedig a kapott századdal az erdőbe megszökött. A felelőtlenség megtörtént a pécsi járási bíróságnál.*

— *Epilog Hiller Gábor ügyéhez. Hiller G. Tegnap vitték Váca a még hátralévő 2 és fél évi börtönbüntetési idejének ottani kitöltésére.*

— *Szűreti örömtűnk ez évben a városban égett a török győzelme ünneplésére, annál sőtobbek maradtak szállóhelyeink; a szűretnek, mely pedig már több évétké folyamatban van, semmi jelét sem látjuk. — Az időjárás is kedvezőtlen hideg, szeles és erős volt, siet kiki összehűzőszi a július 7-ki borzasztó jégverés Plevnájáról épen megmaradt szállószemeket, melyeknek leve annál drágább, miután a várt mennyiségnek alig egy századrésze a szomorú eredmény. — Két nap óta ismét kiderült az ég, de a levegő még mindig hideg. — A jég által nem bántott baranyamegyei szállók a közeplő rosszabb természetűek ez évben.*

— *Az „Egyetértés” című függetlenség párti politikai napi lap, melyről többször emlékeztünk meg ajánlólag, itt Pécsen is kapható példányoként 6 kr-ért Weidinger Nándor könyvkereskedésében (főtér).*

— *Gerőfy Andor színigazgató társulata, mely jelenleg Baján működik, mint már említettük, okt. hó 13-án kezd meg itt előadásait. A társulatnak kiválóbb tagjai: Gerőfy Ilka, operette, népszínmű és soubrette énekesnő. Tolnai Hermin, operette énekesnő és társalgási. Rott Mari fiatal hősnő és drámai szende. Sz. Eicher Anna, dráma- és vígjátéki naív. Balláné Szomolnoki Erzi, magántáncosnő. Győriné Erzsébet, hősnő és társalgási színésznő. Berthóthy A., operette énekesnő és társalgási szende, Szabó Krisztina, anya, komikáné és társalgási. Balog Árpád, operette-tenor és népszínmű énekes. Gerőfy Andor, hős szerelmes, jellem és társalgási (igazgató.) Szép János, operette bass-buffo és jellem. Szombathy Vilmos, operette buffo és komikus. Fehérváry Ottó, bonvivánt és komikus. Szakáll Antal, drámai apa és jellem. Balla István, kedélyes apa és jellem. Mécsáros Lajos, lyrái szerelmes és társalgó. Kovács Elemér, apa jellem és intrikus. Mezei Vilmos, bariton énekes. A színigazgató úr hozzánk beküldött jelentésén igen érdekes és változatos repertoirt ígér. Különösen az eléggé sajnósan felkapott operette sorozatában találunk sok újonságot, u. m. Fatinitza, Kis menyecske, Kis doktor, Kapitány kisasszony, Herceg asszony, Koziki, Bajvirág, Kiváncsok (magy. opera), Conti herceg, Robinson stb. A színművek különféle változatokból többek közt a Kis Árvát, Kényes Bertók, Zsándár és csardás, Táltos, Szegény legény, Vereshaju, Szép Meluzina, Szofák Budapest, Utazás a török csatáért, Dóra, Milton, Medea, Ipolya faló, Pimperussz Andráz című darabok színrehozatalát ígéri Gerőfy úr. Az ígért beváltása iránt — ismerve Gerőfy urat — semmi aggódásunk nincs.*

— *Kik a legnagyobb törökbarátok Pécsen? A kik ezt azon körülményből akarják következtetni, hogy múlt szombaton ki mennyi ideig világitott, azoknak megígérjük, hogy e tekintetben a pécsi szt. ferenczrendi tiszteendő atyákat illeti az elsőség, a mennyiben még reggeli 3 órakor is kivilágító voltak ablakaik.*

— *A roncsoló toroklob nagy mértékben uralg a fővárosban, s midőn e hírt olvassuk, nem mulasztjuk el, hogy a szülőket gyermekeik érdekében óvakodásra ne figyelmeztessük. Ugy is van elég árva, kik ruhátlanul kenyélenek áttűlni a hideg napokat, legalább óvják azokat, kik-*

falvak, s városok flüstölését, s romhalmazzá tételeit, a menekülő kétségbe esett futását, — a hon maradt, s menekülő képtelen aggok, s csecsemők lemészárlását, s egérvő sikoltását, a gyülkezet megrendült, s az arcokon az izgatottság jelei mutatkoztak. Midőn pedig a Török nemzet nemesszívességét, a magyarok iránt tanúsított érzelmeit nem érteit, jó akarat, őszinte barátságát, s tiszta szeretettel tolmácsolta, s hogy a hálás magyar nemzet miért nem lehet segítségére fegyveres kézzel? egyszerre fellángolt minden arc, s a szemek az indulat tüzeitől lángoltak.

Végre az utóma alatt, melyben magasztosult lélekkel mondták hálát lelkesült a nyert győzelemekért, s hogy többily nagyszerű diadalokra segítse Isten a török nemzetet, hogy a mindenek föl megosztott szerencsétlen bujdosók, kik Istenhez kiáltanak segítségért — s hozzánk éltségök enyhítése végett kenyerért, — nyerjenek meghalgtatást, fölünk részvét, s szeretet nyújtotta alamiznáit, s vigasztalást; s midőn Isten igazságban itelő széke cleibe imájában felragadt, s felmutatta hogy a jók, az igazak, s istentőlők mily jutalomban, s a gonoszok mekkora büntetésben részesülnek, s a t. O! már itt a hátsámban birom ecetelnél! — a gyülkezet zokogása hangosan nyilvánult.

Kijövet a templomból megálltak az előljárók, s német atyfiak, halvány arcú bámultak, mintha kérdezték volna: hát még is itt az alacsonyvilágban vagyon, hol annyi küzdés és szenvedés várakozik reánk? S lelkesültük fáradságát megköszönve, állást eső szavakkal eltávoztok közlünk.

Henseli Imre ref. tanító.

Felhívás a magyar közönséghez.

A budapesti honvédegyelet első volt, a mely adakozásra hívta fel a nemzetet a sebesült török harcosok javára. A hazai közönségnek vizsgálóra talált felhívásunk, mint ezt az adakozásokról a lapokban megjelent pontos kimutatásaink igazolják. A folyton dúló háború azonban folytonosan szedi áldozatait, s az ember-szeretet adományai nélkülözhetetlenek a nyomor enyhítésére.

Midőn a hazáért és szabadságért a barbár orosz hadak ellen küzdő török vitézek javára áldozunk, nem csak a humanismus általános követelményeinek tesztünk eleget, hanem hálás köszönetünk is nyilvánítjuk azon hősök irányában, kiknek majdnem emberfeletti vitézségük megtörök a százezrekre menő orosz hadak támadása, hálás köszönetünk röjök le azon nagy-lelkű nemzet iránt, mely bajtársainkat, hazánk legnemesebb fiait megvédte két nagy-hatalom szorongatása ellenében; s midőn ez tesszük, egyszerűszimul tehetőségünkhöz képest a viszonyok szűlle akadályok dacára támogatjuk a szabadság, a haladás, az emberiség legadázabb ellensége ellen küzdő nemzetet.

A magyar nemzet hangosan hirdette rokonszenvét a német török nemzet iránt akkor, midőn dúló, kegyetlen, vad ellenségek öztűne kiirtással fenyegette, sőt már irtani kezdé a törökök, midőn Europa elhagyta a világot most bámulatba ejtő nemzetet s közel bukását szerte hangoztatták. Mert midőn a harci erények nagyszerűsége az ellent alázta meg napokonként, a kétkedők is fellelkesülnek biztalan reményleni kezdenek, de midőn a hosszas harc véres eredményei folytán mind nagyobb mérvben szükségessé a segély, bizonyára még nagyobb mértékben fog kiki legjobbjainkhoz szerint hazafiás örömmel nyújtani valamit a sebesült török harcosok javára.

Hazaifias bizalommal fordul tehát a budapesti honvédegyelet a nagy magyar közönséghez, kérve pénz, tég, győzezközök, új vagy régi gyolos, s egyebek küldését a török sebesültek számára. Különösen felkérjük a honvédegyeletet mint testvér-tiszteletet, hogy adakozások közvetítését, mint gyűjtők magukra vállalni sziveskedjenek.

Méltóztatnának az adakozók adományaikat **Chorin Zsigmond** urhoz Budapestre váci utca 16. sz. a címezn. Az adományok az adakozók neveivel együtt a hazai napi lapokban közzé lesznek téve. Kelt Budapesten, 1877. szeptember hó 23-án.

A budapesti honvédegyelet választmányja.

HIVATALOS.

5758. sz.

Körölvény.

A helyben székelő 68. sz. m. k. honvéd zászlóalj parancsnokának f. é. 1003. sz. alatt kelt átirata folytán enzel közze tesztem, hogy a fentebbi zászlóalj részéről ellenőrzési szemlék:

1877. évi október hó

17. és 18-án Saacson,
20. és 21-én Pécsen, a pécsi járás részére,
23. és 24-én Pécsváradon,
27. és 28-án Siklóson és végre
30. és 31-én Pécsen, a városiak és a városban tartózkodó vidékiek részére, nem különben a netán az innét elmaradtak részére f. é. november hó 5. 12. és 19-én az utóellenőrködési szemle fog megtartatni.

Mely kitzűtő napokon minden a város területén tartózkodó m. kir. vagy cs. kir. honvéd, ki a f. évben fegyvergyakorlaton nem volt, okvetlen és felelőség terhe mellett megjelenni el ne mulassza.

Pécsett, 1877. évi szeptember hó 21-én.

Tróber Mátyás, s. k. rendőrkapitány.

alól szabadította fel drága hazánkért a kétségbeesésig aggódló lelkünket, s lehetőség tette, hogy fejlődésnek indult viszonyaink közt aggodalom nélkül tekinthetünk a jövőbe. Mert azt ne tagadjuk uraim, — sőt itt az idő megemlékezni róla, — hogy ezen igazságtalan háború kezdetén a jövő közös homályában egy ijesztő kisértet baraszoló réme állott előttünk — mely mintegy mondani látszott, hogy államér-fiaink soha nem menthetők és meg nem bocsátható bűnös könnyelműségéből az óriás baromi erőszakkal szemközt védtelenül hagyott testvér ország bukása után reánk kerül a sor, s ha mi nem — maradékaink keservesen fogják megírítani, hogy Ozmán dicső kardja és az ozmanlik dicső hazája többé nem létezik. S ime török testvéreinknek s kiválóan a plevnai hősöknek jutott a dicsőség kimutathatni, hogy ezen ijesztő rém tulajdonkép nem kisértet s csak azért látszott oly baraszoló nyágnak, mert falába és tökéje van! (Zajos tetszés.) S e kisértetnek Plevnánál Ozmán pása csinálta meg koporsóját, s az éppen most felavasztó távszírójok szerint Bi-anál a dicső Ali Mehemed verte be felette az utolsó koporsószeget. — S e rémnök halotti torát álljuk mi ma uraim, — s koporsóját felett örömtől reposing szívvel kiáltjuk: Éljenek a török hadvezérek! — s éljenek a névtelen hősök — a török had-sereg!

A toastok sorát

Halcsch Emil úr

lapunk szerkesztője zárta be a következő, köztetszéssel fogadott szavakkal:

Uraim! A panszlavismus rémnök fenyegetése a török győzelmei következtében egy időre elvonulhat hazánk egéről, de nem mindenkorra, mert újra erőt gyűjt és egyikét évtized mulva ismét ott lennünk, hogy mint most megkötött kézzel kellene szemlélnünk a haláltusát a nélkül, hogy természetes szövetségünkre saját bizottságunkra segélyre mehettünk. A panszlavismus rémnökét csak úgy szabadulunk meg mindenkorra, ha a magyarnak másik testvér népe, nem ugyan a faj közös eredetéből, hanem a szabadság, honseretet és alkotmányban testvér népe, a műveltségben leginkább haladásra képes szívs nép, a nemes érzelmű, szerencsétlen lengyel nemzet felszabadításával és Lengyelország visszaállításával, a szláv népek művelődésének oly irány adatik, mely a carismussal ellentétben, a népszabadsággal kedvező irányban halad. Legfőbb öhajításom, a keleti háború és orosz vereségeknek mielőbbi oda fejlődése, hogy Lengyelország az orosz iga alól felszabadíthatassék. Ezért emelem poharamat.

A társaság éjfél után 2 óráig maradt együtt.

A bankett alkalmával polgármester úr indítványára következő távirat menesztetett Konstantinápolyba a hadügyminiszteriumhoz: „Pécs város polgárai a vitéz török hadsereg legutóbbi győzelmeinek híre városunknak a mai napon tartott kivilágítása után örömtünneplety gyültek össze, honnan városunk szűllte **Feizi (Kollmann) pasának** hősi magatartásáért a legszívesebb tívözlettel küldik. A polgárok nevében: Krasznay Mihály.

A mult hétén (pénteken) Ozmán, Szulejman, Mehemed Ali és Mukhtar pasáknak a rendező bizottság által küldött s lapunk mult számában is közlött tívözlet-távíratokra e hó 26-án érkezett meg a köszönő felelet, mely magyar fordításban így szól: „A császári kormány és az ottman nemzet nevében hálással köszönöm a derék magyar nemzetnek a szives megemlékezést, kivilágításokat és a szerencsekívánatokat, melyeket a császári hadsereg által legutóbb kivivott győzelemekért tett. Kedves kötelességemnek tartom az őszinte rokonszeny nyilatkozatot a császári hadsereg összes parancsnokai és tábornokainak átadni. Az ideiglenes hadügyminiszter: Mustafa.”

A rendezési költségek fedezésére befolyt adakozások és a számadás kimutatását jövő számunkban közöljük.

Nagy-Pal, 1877. szept. 24-én.

Midőn édes magyarhazánk minden vidékén a testvér Török nemzet fényesdiadali fölött részvét, és örömrözetét nagy-szerűt tüntetésekből fejezi ki; Nagy-Pal község is amint értésére esett a Pécsen célba vett ünneplés örömi nyilvánítás: — hazafiás s törbentlen lelki lelkesje kijelentése, s felhívása folytán azonnal elhatározta: hogy szeptember 23-án hála isteni tisztelet adásával ad örömenek kifejezését. A kitzűtő napon községünk hon levő polgárai, egyestül a lelkes magyarérmű német r. cath. polgárokkal mélycsendben hallgatták ref. lelkes N. t. Sárközy Sándor urat.

Már a beszéd alapjával szolgáló bibliái szöveg hallása éber figyelemre készíttette a halgtatókat. S miután előbeszédében felsorolta az élet soknemű szenvedéseit, a háború pusztításait; s nyomorait, áttért beszéde második részére, melyben Isten szeretetét, a benne helyezett erős hitet, s tántoríthatlan bizalmat mint biztos menedéket, és erősséget több sz. írási helyekkel beigazolta, s aztán következtetését vont a Török-nemzet mostani viszonyára, s fényes harci diadalára. Ekkor következtek a mindig nagyobb hatást előidéztet jelenetek. Lelkesültünk emelkedett tizes szóinklatában a mint jelezte az orosz-török háború kiindulási pontját, — az orosz barbárhadseregnek a békés, mások jogait tisztelő török nemzetnek megrohanását, az útját jelő

szönnie. Ezért nem látunk egyet is közülök közöltünk.

És ha háláérzet volna örömtünneplünk, régesrégén már 1849 előtt tartoztunk vele, mert Zrinnyi Ilona — Tökölly és Rákóczy — hamvairól rég tudtuk már, hogy azok „a pontusparti sír göröngyei a tiprott igazság drága gyöngyvei.”

Az-e, hogy a betegül hirdett nemzet a hatalmak rettegette hatalmon győzelemről győzelemre szállgól? Nem. A dicsőség ver-főfényére oda csuszik a lelketlenség is, hogy gyávaaságát bearanyozza, kétszínűséget elleplezze.

De a képmutató önzés által élethálálra megtámadott, tervszerüleg megbénított igazság diadala az, uraim!

Ez az, melynél a féltés félelmekönyje — örömkönyvben törődik el; ez az, melynél a remegő léleket, údviradással emelkedik! Hymenét érlet keletkezik a királyescesemő s oroszánny legendájának hallatára; s midőn valóságban látjuk, hogy az évtizedeken át leskelődött kapzsóság, a jóakarát álmesében, egy hajdan fényes ház anyja s gyermekei közé gyámul találódik, midőn azt hiszi, hogy a gyermekek pólyakká váltak; s elhíti, hogy az anya örüllésében saját szűllöttét falja föl: az örüllnek hirdett anyát megköti, a hazát mint dögvészest felgyújtja, az idegen olókat ön rém-hírével visszariaszítja és ekor előrohannak az addig indolens fiak, leányok, nem oltani, nem letépni az égő üszköket, de bele a tűzbe, feloldani a megkötött anyát: és látjuk, hogy e feloldótt anyja, a tűzben éghetlen, de éppen abban ifjúdó honseretelm, felszörja gyermekeit az égbe, hogy mindegyik egy csillag legyen — fel az égő gerendákat a beretőkre, hogy tabortüzekké s dörgő ágyúkká váljanak; — ekkor lesnek az égő, szerte röppenő szipokak villanyszikrákká a nemesebben érzo emberkelekben — ezekből keltek s kelnek örömtünneink!

Ez örömtünneinkben hamvadjon el török elleni bosszútűzünk két Hunyadynk, Zrinynk és Kinnizynk! Keljetek föl a hős karddal Ali Mehemed — Ozmán — Szulejman és Mukhtar pasák mellett. Keltsetek föl a Nándorfelvárnál — Jajeanál — Kenyermezőn és Szigetvárnál elhullott bajnokaink szellemeit, hogy harcoljanak oly hősen annak ellenségei ellen, mint harcolták az ellen, ki egykor nekik ellenségek volt s most élő ivadékaiknak testvére!

Ti értsétek meg a Balkánon túlra hangzó üdviradástól, hogy a török diadalra Magyarországszerte lobogó örömtünneinkben a nemzet geniusa lobog fel — s ki azt eloltani akarja, az a nemzet lelke ellen harcol.

Te pedig Kapisztrán szelleme! szállj le török ellen buzditó keresztetted sírodba — s keljen föl helyetted az összes papság a keresztény hit magasztos alkotójának azon devisével: hogy ne legyen köztünk sem pogány, sem zsidó, sem keresztény, sem semmiféle népfajkülönbség — hanem legyünk mindannyian egyek a szeretetben! hogy mindannyiunknak csak egyetlen ellensége maradjon: a képmutató, vérengző zsarnokság!

Mi pedig, mert most mást nem tehetünk: Igyunk a — törökért — s ebben hazánkért — most csak bort — De ha kellend évben adjunk gazdag tort!

Ft. Verbőczy István úr toastja:
Tisztelt uraim! Nem minden elfogultság nélkül álllok fel egy, a honfői lelket mélyen megragadó ügy magasztalására óhajtvá szót emelni. Sokkal gyöngébbnek érzem ugyanis magamat, hogysem a török testvéremzetnek világra szóló hősi dicsőségét megfelelőleg ékes szavak által cseleltelhessem; sokkal gyöngébbnek, hogysem azon lelkesedésnek, testvéri rokonérésnek méltó kifejezője lehetnék, mely nemesak Pécs sz. kir. város polgárainak, hanem az egész magyar nemzetnek és — mondjuk ki — a szabadság minden igaz barátjának szívét hős és magasán feldobogattja.

Uraim! A jelen alkalommal a létezt és szabadságaért való hősies küzdelmében a világot bámulatba ejtő török nemzet fényes diadalait ünnepljük, mint szerető testvérek testvéreink örömben, lelkesedésben híven osztakozva. Igen, testvéreink ök; nemesak azért, mivel velök egyetemben a turáni népfajhoz tartozunk, hanem azért is, mert büszkén lengő lobogójukra ugyanazon jelszó vagyón írva, mely a magyarnak is szívét mindenkor áthatotta, s e magasztos jelszó: szabadság.

Volt idő, a multnak deregő homályában, midőn minden igaz magyarnak szívét a félholdnak legjelenteklenebb gyözelme is rettenésbe ejté, mert minden ily győzelem a magyarok szabadságának sirját ásta mélyebbre; midőn Buda, Mohács, Sziget és Pécs térein testvérek útított a halálos döfést a magyarnak szívébe; midőn ép e testvér által leigazva „idegen lett a magyar otthon” s „szerte nézve nem elé honját a hazában”!

De az idők s körülmények nagyban változtak. A vérbeli és szellemrokonságot azelőtt tán nem is sejtő ellenséges testvérből jó barát lón, ki a legbensőbb rokon-érzéstől vezéreltve nyújtja felénk a béke jobbját, melyet minden igaz magyar a testvérszeretet egész hevével fűttöz kebléhez. Igen! mert e jobb a szabadságért küzdött s kitzd mostan is, saját szabadságaért, létezt s függetlenségéért, de a melylyel minszabadságunk, léteünk s függetlenségünk a legszorossabban egybefűg. — Midőn 1843-ban Wesselényi Miklós báró „Szózat a magyar és szláv nemzetiség ügyében” című politikai röpiratát közre bocsátá s abban látnoki szavakkal utalt azon veszélyekre, melyek a fejt mindinkább felűtó panszlavismus részéről nemze-

nek a sors a szükségét nem mérte osztályrésztül.

— Az igazságügyminisztériumról létező számvevőszégi adatok szerint 1872. évi január elseje, vagyis a királyi bíróságok működésének kezdetétől a mai napig sikkasztások fejében az állam a károsult magánosoknak összesen 8268 ft. 52 kr. fizetett, s ezen összegből bírák által elkövetett sikkasztás fejében kárpótlási összegként 4344 forint 38 krajczár szerepel.

— **Haldiozások.** **Trizler István** széles körben ismert pécsi polgár e hó 20-án életének 70 ik évében meghalt Sággy Ferencné szül.: Kelemen Julia e hó 22-én életének 40 ik évében agyszélhűdés következtében jobb létre szenderült. Az elhunyt a derék honleányok, gyöngéd nők és szerető anyák egyik példányképe volt. Béke és áldás hamvaikra! Tiszai Dániel a „Debreceen” szerkesztője, a függetlenségi pártnak buzgó híve e hó 25-én elhunyt. Sokat szenvedett hazafiságáért, hosszas időt töltött Törökországban és a testvér nemzet iránt különös rokonszenvvel viseltetett. Halála általános részvételt keltett. — Nyugodjék békével a szeretett haza földén, melynek óhaja szerinti felszabadulását nem érte meg!

— **Nagy fontosságú magyar találmány.** Virez János, váci óras mutatót be a honvédelmi minisztériumban egy saját találmány revolverpuskát, mely általános feltűnést okozott. Az új szerkezet ép oly egyszerű, mint világos. A revolverszerkezet alkalmazásán kívül itt igen célszerű eszköz van behozva arra, hogy töltények a csavarszerkezet folytán önmaguktól leestessenek be a puskába, úgy, hogy az illető 20—25-ször lehet egymásután a puskából, hogy tölténie avagy a töltény maradványait kiszednie kellene.

— **Tegnapelőtt azon izgalmat keltő hír** járta be a fővárost, hogy Perzel igazságügyi miniszter fiát Aurel — ki ügyvéd volt — Dr. Wagner László műegyetemi tanár a rákospalotai erdőben az nap reggel párhajban meglötte. A hír valóban bizonyult. Perzel a nyakán kapott sebe következtében alig pár perc múlva meghalt. Wagner és a segédék ellen már megindították a vizsgálatot.

— **Kassáról írja az „A. K. K.” Karsa** Tamás főjegyző bátyának igen egyszerű ok miatt volt kénytelen az udvari ebédre meg nem hivatalni. — Jekelfalussy rendőr-főnök ur a király megérkezése előtt egy héttel már körültekintően időzött; járt, kelt, tudakozódott és szorgalmasan feljegyezte még a legtitkosabb dolgokat is. Pár nap alatt jobban ismerte Kassán a gyanusokat, mint maga Lohorn alkaptány.

— Midőn aztán Tisza megérkezett s három tanácsban tárgyalás alá került az udvari ebédre meghívandók névsora: szóba jött, természetesen, Karsa Tamás bátyánk is. — Nem lehet, — jegyzé meg Jekelfalussy. Tisza és a harmadik megborodva tekintenek a rendőr-főnökre, ki jegyzetéből ezeket olvassa: — Ellenzéki bajszja van. — Így kapott aztán a főjegyző helyett az aljegyző meghívást, ki ennek következtében a meghívás előtt egy nappal megbetegedett.

— **A „Caesareus el van fogva”,** így szült egy telegramm, melyet egy üzérkedőnek küldtek Bukarestből Berlinbe. Mint a futótűz járt e hír sajról sajról, és a börze, mely nagyon lanyha volt, egyszerűen fűszerként. Így hírlík, hogy a Caesareus csakugyan el is fogták, de ez nem a muszka trónörökös, hanem egy Caesareus Mózes Áron nevű muszka szállító Grodóól. Ez több elemi szerkesztéssel és törlésekkel kezdte esett, kik azonban keserűen eszalakozva a megromlott elemi szerkezet az ellenségnek visszaadták, de a szállított boszúfogságba hurcolták.

— **A bakák rokonszenve.** Minden felsőbb helyről jövő pressio sem képes a magyar bakák török rokonszenvét muszka sympathiára változtatni. A fővárosban állomásozó Wasa ezred néhány századának legénysége a „Löbning” napján gyűjtést indított meg a török sebesültek javára. Mindenik baka 2 krajczárt adott a „plezuros” testvérek fölségélyezésére.

— **Kaposvárott a török győzelmek** szept. 20-án ünnepelték meg. — A felhívás a népkörből eredt és onnan indult ki este 7 órakor a fátylászómenet az útszélre. A város számos háza zászlókkal volt díszítve, a megyeház, az állambívalatok helyiségei csak úgy voltak kivilágítva, mint általában az egész város. — Bárány Gusztáv polgármester tartott egy lelkesítő beszédet, melyben különösen Lengyelország visszaállításának szükségét hangsúlyozta. A fátylászómenet végzetével a népkörben tartott lakomán megeredt a toasztok árja, melyek természetesen úgy mint másutt is széles Magyarországon egyenes ellenében állanak a kassai király-toaszttal. — Ugyanaz nap este gr. Somsich József kaposujlaki kastélyát fényárban ragyogtatta. Szigetvárott már szept. 18-án ünnepelték meg a török diadalokat kivilágítással, fátylászómenettel, zenével és dalok kíséretével. A Zrínyi-téren Hegyessy Kálmán tartott beszédet. — Szegzárdon szept. 16-án tartották meg a népgyűlést az orosz-török háború ügyében, 19-én pedig világitással és fátylászómenettel úgy bankettel ünnepelték meg az igaz ügy győzelmét. — Baján szept. 20-án szinte nagy lelkesedéssel gyűjtettek meg az örömtűzök a testvér nemzet győzelmére.

— **Megrabolt gyorsvonat.** **Philadélfia** ból jelenti egy távirat szeptember 19-iki kelettel. Kedden éjjel tizenhárom ember tört az Unió pacifice vaspályá, míg Syroninos állomására (162 mérföld távra Cheyennetől) és kényszerítették az állomás-

főnököt, hogy veres lámpát (vész jelvényt) rúgasszen ki, és midőn a délről jövő gyors vonat megérkezett, 100,000 dollárt raboltak róla el. Senkit sem bántottak. Ma (szept. 19-én) lovasok vették üldözöbe. A társaság tízezer dollárt tűzött ki annak, aki a vakmerő rablót elfogja.

— **Különc kívánság.** **Robillot párisi** közjegyzőnél, mint az „Estafette” írja, f. hó 16-án bontották föl Benvit végrendeletét. Ez a Benvit nagyon sokat utazott, s f. hó 15-én halt meg Párisban, Gravilliers-utcai lakásán. Végrendeletének záradékában ekkép intézkedik: „Határozottan kívánom, hogy holtestemet nagy bór uti büröndömben és ne koporsóban temessék el, szeretem a büröndöt, mely már annyiszor tette meg velem az utat a világ körül.”

— **A rendőrség** azonnal értesített a külön végkivánsága felől, az idézett lap azonban nem tartja valószínűnek, hogy az e furcsa koporsó használatára megadja az engedélyt.

— **A pécsi önk. társult parancsnok** társ által a Tomanek-féle vendéglőben rendezett társas összejövetel alkalmával a török sebesültek részére befolyt 32 ft 30 krajczár adatott át a polgármesteri hivatalnak. Elhöz adakoztak: Beck Marton 1 ft, Kaufmann J. 1 ft, Lauber R. 1 ft, Ruppert J. 1 ft, Kremmling K. 1 ft, Hailitschka H. 1 ft, Meiszer J. 1 ft, Tomanek J. 1 ft, Burgard 1 ft, Merk F. 1 ft, Rízmei K. 1 ft, Göbel J. 1 ft, Ráff J. 1 ft, Novotarsky 1 ft, Bedó Imre 1 ft, Einberger J. 1 ft, ifj. König 1 ft, Janovsky J. 1 ft, Benze 1 ft, Stibinger 1 ft, Mészáros 1 ft, Stangl E. 1 ft, Hofmeister J. 1 ft, Ollinger 1 ft, Piripamer 1 ft, Kozary J. 1 ft, Loy L. 2 ft, Schneider 1 ft, Hügl N. 1 ft, Dömmel N. 1 ft, több urak 1 ft 30 kr., összesen 32 ft 30 kr.

— **Rövid hírek.** — A párisi kiállítás magyarországi biztosságát a „B. C.” értesítése szerint Harkányi Frigyes képviselő fog már közelebbről kinevezetni.

— A Duna gőzhajózási társaság hivatalnokai és hajó-tisztjei nagy előkészületek tesznek Cassian Márton tisztelegzőjüknak f. é. október hó 15-ére eső 25 éves szolgálati jubileumának megünneplésére.

— Az osztrák államvasut-társulat is 50%-ot engedett a törökök javára szolgáló küldemények viteléből. Szintúgy járt el a dunai gőzhajótársaság.

— Bolgárok a török sebesültek javára. A „Nemzeti Hírlap”-nak egy torontálmegei bolgár közseg (O Bessenyó) 40 kilo tépést küldött a török sebesültek javára, lelkesült törökbarát levél kíséretében.

— Ezerhatszáz véka magyoro. Az idén annyi magyoro termett, hogy Kolozsvárról csupán egy vállalkozó 1600 véka magyoro szállított el a vasuton. Az időjósok azt mondják, hogy midőn sok magyoro terem, nagyon kemény telet várhatni.

— Bocsor István pándi és Thorma Sándor gombai ref. tanítók ajánlkoztak, hogy az orosz invasio folytán elárvult két 6—12 éves török leánykát magukhoz fogadják, s igérik, hogy azoknak hités-gondozói és felnevelői lesznek.

— Nagy meteor követ találtak Rio-Janeiro mellett Szt. Oatarun városban. A meteor 25,000 klg. súlylyal bir és e szerint alkalmasint az összes eddig ismert meteorok közt a legnagyobbik.

— **Nyilatkozat.** Mellyel a pécsi takarékpénztár igazgatósága a t. ez. egyleti részvényeseknek s egyuttal a közönségnek tudomására hozza, hogy Obermayer Gyula közvevető ellen az általa elkövetett pénzsikkasztások miatt a büntényítő vizsgálat elrendeltetvén az igazgatóság részéről minden intézkedés megtéttett, miszerint az elsikkasztott összeg mennyisége mielőbb megállapíthatóság, hogy ekkint biztos és számszerű adatok birtokában lévén, a tett intézkedések eredménye felől a késedelem nélkül egybehívandó közgyűlés, a további elhatározás végett ertesíthetessék.

— **Pécsett 1877. évi szeptember hó 25. igazgatósági ülésből.**

— **A pécsi takarékpénztár igazgatósága.**

— **I R O D A L O M.**

— **Zágonyi György n. harsányi tanító** egy olyan könyvre bocsájított ki felhívást, melyben a néptanítókat s érmelei és panaszai adatanak elő. Ha a tanítóknak kellő érdekeltséget tanúsítanak e vállalat iránt, azaz, ha abba s érmeleiket sine ire belejárják: akkor a könyv hű tükre lesz a hazai tanítósnak. Megjelensékor bővebben emlékeztünk meg arról.

— **A „Földmívelési érdekeink” f. é. 39. számának tartalma:** Lőtenyészési kérdések I. — A Sz. István roszról. Dr. Roditzky Jenő. — Jacint-hagymák üdészetes viziben ábrával. Mautner Odón. Függagy beteg lovak számára ábrával. — Levelek a szerkesztőhez. — Gazdasági tanintézetek és tanügy. (A tarcafi országos vicellértépeze.) — Gazdasági tudósítások. — Szakegyletek működése. — A sz. lörinci löverseny és jutalmak kiosztása. — A békésmegyei gazdasági egyelet. — A debréceeni kertészeti egyelet. — Szakirodalom. — Személyi hírek. — Bel- és külföld. (A fiatal ludak kopszátásának hátrányai. Bogács tövis, lovak etetésére. Kalifornia legnagyobb gazdái. Sikarú-éles-mosó-ketefő. Lovak és barnok ottalnazása legyek ellen. — A Colorado bogár. — Tejgazdasági lapok és intézetek a külföldön. — Székely iparcikk a külföldön. — Az angol mezőgazdaság. — Az új-szakerikai buzatermés. — Lőárverések Mezőhegyesen. — A bukovinai marhavész. — Kiállítások, versenyek, ülések, előadók határnapjai, Sport. Szerkesztői üzenetek. — Üzleti hírek. — Előfizetési ár negyed évre 1 ft 50 kr. a „Falusi Gazdával” együtt 2 ft. Kiadóhivatala: Budapest, Légrády testvéreknél.

— **A „Nép Zászlója” f. é. 39. számának tartalma:** Politikai rész: Köszöntő a carra. — A pleynai győzelem és hatása. — Egyéb hírek a habóruól. — Hazai ügyek. — Országgyűlési napló. — Helfy Ignác különvéleménye a bankügyben. — Felhivas az 1848/9-i rokkant honvedek ügyében. — Nyílt levelek. — Irka-írka. Gáspár Imrétől. — Külföldi dolgok. Közgazdaság: A kincses föld. — Gazdasági levél Pozsony megyéből. — A budapesti piacról. — Az ipar helyzete és számos kisebb közlemény az ipar, kereskedelem és földmívelés köréből. Imerettár; Magyar vartoronyi jelszó és átváltozás. Vajda Viktoról. — Tudomány és irodalom. Művészet. Szünórára: A szegény par. Auerbach elbeszélése, magyartította Németh Ignác. — Kronika. — Műnifele. Előfizetési ára 1/2 évre 1 ft 50 kr.

— **GABONA ÁRAK**
a. f. é. szeptember hó 22. tartott hetivásáron.

	I. oszt.	II. oszt.	III. oszt.
Búza 100 klg.	ft. 11.60	ft. 11.00	ft. 10.40
Kétszeres „ „	9.60	9.30	„ „
Rozs „ „	7.80	7.60	„ „
Árpa „ „	7.80	7.40	„ „
Zab „ „	6.40	6.30	„ „
Kukoricza „ „	8.70	„ „	„ „
Hajdina 100 klg.	ft. „ „	„ „	„ „
Széna „ „	3. „	„	„
Szalma „ „	1.20	„	„

— **Nyílt tér*)**

— **Varró-iskola.**

Alolított tisztelettel tudatja, hogy női ruhák és fehérneműk készítésében iskolát nyitott és október 1-ével alapos oktatást ad a ruhaminta rajzban és kiszabásban.

Egyszersmind elfogad ruhákat és fehérneműket elkészítés végett. Lakik Nepomuktea 9. sz. alatt a posta átellenében.

— **Ferenczy Julia.**

— **Két szoba**
butorral, vagy a nélkül, — belváros János-utca 4. sz. a. házban, — azonnal kiadandó.

*) Ezen rovat alatt megjelentek nem vállal felelősséget a szerk.

— **NAGY FERENCZ**
lapfőadósnak.
— **HAKSCH EMIL** és **KIS JÓZSEF**
felelős szerkesztők. Szerkesztő társ.

— **Hirdetések.**

— **Kilenc évi gyomor- és idegbántalmak stb.**

— **Marienbadból f. é. jun. 16-iki kelettel** a es. kir. udvari szállító Hoff János úrhoz Berlinbe következő levél érkezett: Kilenc évi gyomor- és idegbántalmak stb. után használtam végre önnek malata kivonati gyógyszerét, mely engem e kínos fájdalomtól megmentett. A gyomor- és hasbántalmak megszűntek, a láz elmaradt s nyelvem ismét visszakapta üde, egészséges színét. Mindezt az ön kitaláló malata kivonatának köszönhetem. Tisztelettel Bräner Péter, Königswarthban.

— **Ugyisint nagy gyógyhatás van** a Hoff-féle s malatából készült gyógy choco-ladeoak ez az idegeket erősíti és a malata-bombonok, melyek a hűlésből eredt köhögést szüntetik meg, de sőt még a tüdőorvadás-t is enyhítik.

— **Gyár és főraktár Ausztria számára** Bécs, Graben Bräunerstrasse 8. Magyarországi számára: Budapest, Kalap utca 10. Pécsett egyedüli fiókraktár Zuckermanl A. fűszerkereskedésében, Ferenciek utca 11. sz. a. 221. (4—2)

— **Pályázat.**

— **A pécsi takarékpénztár igazgatósága** részéről közhírre tétetik, hogy egy segéd-könyvvivői által 800 ft évi fizetés, 1 próba-évi és megállapított évi fizetmény kérészeregig terjedő, középszintben vagy értékpapirokban nyújtandó biztosíték mellett megnyíllott.

— **A pályázók** ezzel felhivatnak, hogy a magyar és német nyelvbeni, valamint a kettős könyvvitelbeni jártasságukat, szak-képzettségüket, valamint feldhellen erkölcsi magaviseletüket és életkorukat igazoló folyamodványok folyó 1877. évi október hó 15-ig alóli igazgatóságnál beadandók.

— **Pécsett, 1877. évi sept. hó 20-án.**
A pécsi takarékpénztár igazgatósága.

— **Nyomatott Taiza Mihálynál Pécsett 1877.**

— **Titkos betegségek**

és azok következményei — a gyakorlati téren több mint 30 éven át szerzett tapasztalat nyomán — gyökeresen gyorsan és a szokott életmód megváltoztatása nélkül gyógyíttatnak. — Végre kapható egy szer a kellemetlen láb-iz-zadás ellen. — Rendel naponta 11-től 1-óráig Pécsett, a Deákutcai 1-ső számú házban. 156. (0—14)

— **Levelekre gyorsan válaszolhatik.**

— **Pályázat.** 244 (1—1)

— **Az 1-ső pécsi beteggyógyító és temetkezési egylet 1877. évi szeptember hó 8-án hozott választmányi ülési határozata folytán ezennel közhírre tétetik:**

— **Miszerint az elhalálozás** következtében úresedőbe jött egyleti pénztárnoki állás betöltendő volna.

— **Pályázni óhajtok bizonyítványokkal** ellátott fosyomodványokat legfeljebb f. é. december hó 16-áig az egylet elnökségénél benyújtatják. — Egyleti tagok előnyben részesülnek.

— **A pályázat feltételei:**

1. A magyar és német nyelvnek teljes ismerete.
2. A könyvvezetés és fogalmazásbani jártasság.
3. Az egyleti alapszabályok teljes ismerete.
4. Egy 200 ft. oszt. értékű összegnek ovadékol leendő letétele.

— **Kelt Pécsett, 1877. évi szept. hó 12-én.**
Tallán Károly, elnök.

— **F O G F Á J Á S**

— bármily nemű és mérvű, de sőt ha a fog bármily odvas is: rög-tön és tartósan megszüntethető a több orvosi tekintély által kitűnőnek elismert 194 (0—5)

— **indusi kivonat**

— által, mely hatályossága miatt minden családnak nélkülözhetlen házi gyógyszerül ajánlható, 35 és 70 kros üvegesben kapható itt Pécsett a kizárólagos raktárban

— **Zuckermanl A.**

— fűszerkereskedésében Ferenciek utca 11. szám.

— **Többek közt 27-krért is rőf-, darab- vagy páronkint**

— **Kepes Kálmán**
Divatáru-csarnoka

— **Pécsett, főpiac, a „Nádor” s álloda mellett,**

— ajánlja mindennemű s minden időnyre való legújabb színezett ruhaszövetek valódi cosmososi perkaik, s piket- és Schmitzbarchet; valódi gyolcsait és chiffonjait fehér és színes gradit, törlő- és asztalkendőket; asztalmenteket, butor-ciezet, csipkét, moissellert flügönyeket, barchetet, fehér és színes gyolcs-zsebkendőket, nehéz futó-szőnyegeket, harisnyákat, selyem-nyakkötőket, kélzét és gallérokat urak és hölgyek számára chemistét, ripsz, diagonale, fliszterek valamint számos egyéb czikkeket rőf-, darab- vagy páronkint — és pedig összes árúinak jómínősége- és valódiságáért szigorú biztosítás mellett.

— **Ezenek kivül a tömeges megkéréséek folytán indittatva éreztem** magamat üzletemet olyképen kibővíteni s a divatárúknak olyan dús választékot a kitaláló minőségű divatárúikkal beszerezni, hogy az e tekintetben itt bármely üzlettel kiállja a versenyt. Midőn elszólt 27 kros árú-csarnokomat így felszereltem első sorban tekintettel voltam a beköszöntő öszi és téli ivadra, melyre is a nélam kapható mind-n színt és kelméjű női öszi és téli kendők és longshawl-okat, posztó és gyapotkelméket úgy férfi mint női öltönyökre, legújabb divatszertint női esőköpenyek és joppnik a t. e. közönség becses figyelmébe ajánlom. Selyem pokrócok 6 ft-ért, esőernyők 1 ft-től 12 ft-ig, puplanok stb. szintén kaphatók tizletemben kitűnő minőségben és nagy választékban. Végül ajánlom a legújabb divatu n. n. tekete terno és a fodrozott szálu női ruhakelméket.

— **Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek és ruhakelmé-min-ták kívánatra bérmentesen küldetnek.**

— **Kepes Kálmán.**

— **Többek közt nagy választék 27-kros kelmék'en**

— **Árverési hirdetmény.**

— **A pécsi kir. e. f. tsvézek telegkényvi** osztálya részéről közhírre tétetik, hogy Zvikker József felperesnek 30 forint tőke és járuléka miatt alperes Bernáth József szabócsi lakosnál bírólag lefoglalt a szabócsi 28. sz. tjkvben felvett 27 uj/28 ör. sz. ház, bélsőség és ehhez tartozó 2/3 telek 900 forint o. é. becsár mellett, úgy a szabócsi 263 sz. tjkvben felvett (246—247/szer.) uj hássz. föld és erre épült pajta 150 ft becsár kikálitása s az alább következő feltételek alatt közárverésen eladatni rendeltetvén, arra határnapul 1877. évi október hó 19. napja és szélség esetén az árverésnek becsár alól is eszközölésére másodki határnapul 1877. évi november hó 19. napja, mindenkor Szabolcsan a helyszínén d. e. 10 órára kiltzetik.

— **Feltételek:**

— **1) Az árverés** kezdetével a becsár 10%, vagyis 90 ft o. é., illetőleg 15 ft bánatpénzzül az árverező bíró kezére leendő, mely a vevőtől az utolsó vételári részletbe számítás mellett visszatartván, ezek tartoznak a vételár 1/3 részét az árverés után 15 napra, 1/3 részét az árveréstől számítandó két hónap és 1/3 részét az árveréstől számítandó három hónap alatt, mégis az összes részletet mindenkor 6% kamatokkal ezen törvényszéknél lefizetni.

— **Cseplő-gépeket**

— szegrendszerre, a legújabb javításokkal 1 és 2 vonómá-hára, de kézi erőre is igen jutányos áronak költségmentesen vasuthoz állítva biztosíték és probakísérleti időre szállít (157. 9—9)

— **Hayfarth Ph. & Comp. gépgyára**
Majna mellett Frankfurthban.

— **Megbízható ügynökök** kerestetnek.

— **3666 Mohácsi járás szolgabírójától.**
k. i. 1877

— **Pályázati hirdetmény.**

— **A mohácsi járásban alakult közegész-ségi körök** részére szervezett községi, illetőleg körorvosi állások választás útján, mindenhol a község házánál, a következő napokon és helyeken fognak betöltetni:

— **1-ször:** A mohácsi — a községi kórház kezelésével is megbízott — községi orvosi állás, Mohácsan 1877. évi október hó 16-án reggeli 9 órakor.

— **2-ször:** Laucusuk, Babarc, K. Nyárad, Kölked, Versend, Szajk, Liptód községekből alakult községi kör szajki körorvosi állása Szajkon 1877. évi október hó 17-én reggeli 9 órakor.

— **3-ször:** N. Bóly, Borjád, R. Töttös, Pöcsa, Szederkény, Monyoróó, Kéménd, Olasz, Hidor, Nyomja községekből alakult közegészégi kör n. bolyi körorvosi állása N. Bólyban 1877. évi október hó 17-én reggeli 11 órakor.

— **4-ször:** Dályok, Udvard, Izsép, Maiss, N. Nyárad községekből alakult közegész-ségi kör maissi körorvosi állása Maissan 1877. évi október hó 18-án reggeli 10 órakor.

— **5-ször:** Somberek, Szabar, R. Göresöny, Doboka, D. Szekeső, Baar községekből alakult közegészégi kör d. szekesői kör-orvosi állása D. Szekesőn 1877. évi október hó 19-én reggeli 10 órakor.

— **Az évi javadalmazás Mohácsan** 300 a többi körökben pedig 200 ft.

— **Felhativnak mindazon okfeleles orvosi-sok és sebészek,** kik ezen állások elnyeréséért pályázni óhajtanak, hogy köllőleg felszerelt kércvényeiket a megjelendő választás kezdetéig alulírtnál nyujtsák be.

— **Mohács, 1877. szeptember hó 12-ik** napján.

— **Sey Lajos,**
szbíró.

— **240 (3—1)**

— **239 (3—2)**